

Ko se intelektualcem rušijo temelji - apostol Pavel

ZVONKO TURINSKI

Govoriti o tako veliki osebnosti, intelektualcu, eni od najvplivnejših krščanskih osebnosti vseh časov, je zame velika čast, hkrati pa zelo težka in odgovorna naloga, posebej zaradi tako kratkega časa, ki mi je na razpolago. Apostol Pavel je živel v prvem stoletju našega štetja. Rojen je v Tarzu, rimski pokrajini Ciliciji med petim in desetim letom. Umrli je nasilne smrti, bil obglavljen leta 67 v Rimu. Rodil se je v mešanem zakonu očetu Rimljanu in materi Judinji. V veliko čast in blagor vsakemu narodu je, če se lahko ponaša s svojimi razumniki, kajti razumnost in modrost, ki zapuščata neuničljivo dediščino, sta neprecenljivo bogastvo, neizčrpen vir življenja ne samo lastnemu narodu, temveč vsem narodom in vsem časom. Enako velja za krščanstvo. Cerkev, ki ji je zapustil svojo dediščino genij krščanstva apostol Pavel, ki je po božji volji in vodstvu Svetega duha napisal več kot polovico novozaveznih knjig Svetega pisma. Ker se moja tema, sicer teološka, nanaša na intelektualce, mi je žal, da o apostolu Pavlu ne morem povedati tistega, kar mu pripada, temveč se bom omejil samo na del njegovega razmišljanja o intelektualcih. To je zelo tehten razlog, da moje razmišljanje o apostolu Pavlu temelji izključno na Svetem pismu kot najbolj izvirnem dokumentu o življenju in delu nenadomestljivega velikana Cerkve, ki sam o sebi pravi, da je najmanjši izmed apostolov, ki ni vreden, da bi se imenoval apostol, ker je preganjal božjo cerkev (1. Korinčanom 15:9). Zaradi tega se je še bolj trudil oznanjati evangelij Jezusa Kristusa, evangelij božje moči in zveličanja vsem ljudem, narodom tistega časa, o čemer zelo natančno priča Sveto pismo v knjigi, ki se imenuje *Dejanja apostolov*. V svojih spisih, listih namenja zelo veliko prostora intelektualcem, katere deli v dve skupini:

Prva skupina so intelektualci s človeško modrostjo oziroma pod vplivom človeške modrosti.

Druga skupina so intelektualci z božjo modrostjo oziroma pod vplivom božje modrosti.

Za obe skupini intelektualcev ali kakor to imenuje apostol Pavel obe "vrsti modrosti" pravi: "Bratje, tudi ko sem jaz prišel k vam, nisem prišel zato, da bi vam z izbranimi besedami ali z modrostjo oznanjal božjo skrivnost. Sklenil sem, da med vami ne bom vedel za nič drugega kakor za Jezusa Kristusa, in sicer križanega. K vam sem prišel slaboten, v strahu in velikem trepetu. Nisem govoril in nisem oznanjal s prepričevalnimi besedami modrosti, temveč sta se izkazala Duh in moč, da vaša vera ne bi temeljila na človeški modrosti ampak na božji moči. In vendar oznanjamo modrost med zreliimi; pa ne modrosti tega sveta, tudi ne modrosti voditeljev tega sveta. Ti so minljivi. Oznanjamo pa skrivnostno božjo modrost, tisto prikrito, ki jo je Bog pred veki vnaprej določil za naše zveličanje. Te ni spoznal noben mogočnik tega sveta. Zakaj ko bi jo bili spoznali, Gospoda veličastva pač ne bi križali" (1. Korinčanom 2:1-8). Takoj v tretjem poglavju nadaljuje: "Nihče naj se ne vara! Če kdo izmed vas misli, da je moder na tem svetu, naj postane nespameten, da bo moder, zakaj modrost tega sveta je v božjih očeh nespamet. Zapisano je namreč: 'Modre ujame v njihovo lastno zvižahnost.' in zopet 'Gospod ve, da so misli modrih prazne.' Zato naj se nihče ne ponaša s tem ali onim človekom!" (1. Korinčanom 3:18-21) Apostol Pavel je bil na začetku svojega življenja, kot vsak človek, del prve skupine intelektualcev. Ti dve skupini opisuje kot med seboj popolnoma ločeni skupini. Prehod iz prve v drugo skupino intelektualcev je nemogoč z

lastnimi prizadevanji, temveč samo v primeru božjega nadnaravnega posega, ki ga je tudi apostol Pavel sam doživel.

Življenje in učenje, verovanje in modrost apostola Pavla po prehodu iz prve v drugo skupino je bilo popolnoma spremenjeno. Življenje pred spreobrnitvijo, ponovnim rojstvom ali kakor to Jezus imenuje "rojstvo od zgoraj" se je v času osebnega srečanja z živim Bogom, Jezusom Kristusom, močno zamajalo, zrušilo. Prehod iz ene v drugo skupino brez tako radikalne spremembe ali "časa, ko se intelektualcem rušijo temelji" je nemogoč brez doživetja popolnega zloma. Take izkušnje niso edini primer v življenju apostola Pavla, temveč primer vseh intelektualcev, ki so v času božjega posega doživeli spreobrnitev oziroma zamenjavo prve z drugo skupino. Takšno doživetje, usoda se tistim, ki niso doživeli česa podobnega, zdi nerazumljivo in odvečno. Apostol Pavel govori o svojem življenju v prvi skupini, da je vredno spoštovanja, hvale, časti, zaupanja, visokih dosežkov samo do takrat, dokler ga ne primerjamo z vrednostjo življenja druge skupine. Da je temu res tako, sam apostol pravi: "Obrezanci smo namreč mi, ki služimo Bogu v njegovem duhu in se ponašamo v Kristusu Jezusu, pri tem pa ne zaupamo sami vase, čeprav bi jaz lahko zaupal sam vase. Če kdo drug misli, da lahko zaupa vase, smem jaz to še bolj: obrezan sem bil osmi dan, sem iz Izraelskega ljudstva, iz Benjaminovega rodu, Hebrejec izmed Hebrejcev, po postavi farizej, po gorečnosti preganjalec Cerkve, neoporečen v pravičnosti, ki jo terja postava. Toda kar je bilo zame dobiček, to sem zaradi Kristusa začel imeti za izgubo. Še več, za izgubo imam vse v primerjavi z vzvišenostjo spoznanja Kristusa Jezusa, mojega Gospoda. Zaradi njega sem zavrgel vse in imam vse za smeti, da bi si prislužil Kristusa" (Filipljanom 3:3-8). Apostol Pavel je bil intelektualec kot vsi ostali. Postal je intelektualec, ker se je šolal pri Gamalielu, učitelju postave, ki je med vsemi ljudmi užival velik ugled (Dejanja apostolov 5:34). Šolanje pri Gamalielu mu je tako koristilo, da je postal vrhunski poznavalec judovskih predpisov, neoporočen v pravičnosti, ki jo zahteva postava. Doseženo znanje, ki ga je povezal z gorečnostjo za izvrševanjem natančno vsega, kar nalaga judovska vera, ga je pripeljalo tako daleč, da je postajal eden od najbolj vplivnih, pomembnih in perspektivnih oseb tistega časa. Ne glede na to, da je imel za nas popolno življenje, je bil del prve skupine intelektualcev. Biti religiozen in natančno izpolnjevati vse, kar zahteva zakon in predpisi, je samo del tradicije, šeg, ljudskega izročila, sad človeških prizadevanj, kar v božjih očeh nič ne koristi. Zato je sebe in vse tiste, ki tako razmišljajo in delajo, razvrščal v prvo skupino. Za njih pravi, da so ljudje samo z zunanjo videzom pobožnosti, vera pa jim je nezanesljiva in so brez uspeha (2. Timoteju 2:9). Druga skupina intelektualcev so vsi tisti, ki so doživeli osebno srečanje z Jezusom Kristusom, so ljudje, katerih življenje temelji na božji moči in ne na lastni modrosti, lastnem prizadevanju. Doživljajo notranjo moč, ki se kaže v pobožnosti, ki ima vir v Bogu in je sad božjega dela v človeku (1. Timoteju 4:8). V to drugo skupino intelektualcev apostol Pavel razvršča vse tiste, ki so sprejeli milost po veri v Jezusa Kristusa: "Z milostjo ste namreč odrešeni po veri, vendar ne iz svoje moči, ampak je to božji dar. Tudi niste odrešeni iz del, da se ne bi nihče hvalil" (Efežanom 2:8-9). To so tisti, ki so sprejeli božjo moč: "Beseda o križu je namreč za tiste, ki so na poti pogubljenja, nespamet; nam, ki smo na poti zveličanja, pa je božja moč. Pisano je: 'Uničil bom modrost modrih in spodnesel razumnost razumnih. Kje je modrijan, kje je pismouk, kje je učenjak tega sveta? Mar ni Bog modrosti tega sveta obrnil v nespamet? Ker pač svet s svojo modrostjo ni spoznal Boga v Njegovi modrosti, je Bog sklenil rešiti tiste, ki verujejo po nespameti oznanila. Judje namreč zahtevajo znamenja. Grki iščejo modrost, mi pa oznanjamo Kristusa, križanega, ki je Judom v spotiko, poganom nespamet. Tistim pa, ki so poklicani, Judom in Grkom, oznanjamo Kristusa, božjo moč in božjo modrost. Zakaj to, kar je nespametno pri Bogu, je modrejše od ljudi, in kar je pri

Bogu slabotno, je močnejše od ljudi. Glejte, bratje, kakšni ste bili poklicani! Ni vas veliko modrih v očeh ljudi, ni vas veliko mogočnih, ni vas veliko imenitnih. Nasprotno, Bog si je izbral tisto, kar je v očeh sveta nespametno, da bi osramotil modre. Tisto, kar je v očeh sveta slabotno, si je Bog izbral, da bi osramotil tisto, kar je močno. Bog si je izbral tisto, kar je v svetu preprosto in zaničevano, tisto, kar ni nič, da bi osramotil tisto, kar je, da si pred Bogom ne bi ponašal noben človek. Iz Njega pa ste vi v Kristusu Jezusu, ki je za nas postal božja modrost, pravičnost, posvečenje in odrešenje, kakor je zapisano: Kdor se ponaša, naj se ponaša v Gospodu" (1. Korinčanom 1:18-30). Tako nam apostol Pavel daje svojo definicijo intelektualca, modrijana, ki je popolnoma drugačna od vseh definicij, ki jih pozna ta svet. Po apostolu Pavlu je intelektualec samo tisti, ki se ponaša z Gospodom in priznava božjo moč. Takšno definicijo intelektualca je dala oseba, ki se je v polni meri srečala z Bogom. Tako so prejšnji temelji in prejšnja usmeritev doživeli korenite spremembe. Tako je apostol Pavel namesto predvidene najvišje duhovne oblasti sprejel mesto, ki pripada služabnikom. Take zamenjave verjetno ne bi sprejel nihče izmed modrijanov tega sveta. Čeprav je zaradi tega zelo trpel: "Bil sem v hujših naporih, večkrat v ječah, neizmerno bolj pod udarci, večkrat v smrtni nevarnosti. Od Judov sem jih petkrat dobil po eno manj ko štirideset. Trikrat so me bičali, enkrat kamnovali, trikrat sem doživel brodolom in eno noč in dan prebil na globokem morju. Pogosto sem bil v nevarnostih na potovanjih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred razbojniki, v nevarnosti pred rojaki, v nevarnosti pred neverniki, v nevarnosti v mestu, v nevarnosti v samotni, v nevarnosti na morju, v nevarnosti med lažnivimi brati. V trudu in mukah, v pogostem bedenju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in goloti" (2. Korinčanom 11:23-27). Vendar zelo srečen in zadovoljen, človek oznanjevalce evangelija, ki: "se ni sramoval evangelija, saj je vendar božja moč, dana v rešitev vsakomur, ki veruje" (Rimljanom 1:16). Tako apostol Pavel ne želi vedeti nič drugega, razen kakor sam pravi: "Sklenil sem, da med vami ne bom vedel za nič drugega kakor za Jezusa Kristusa, in sicer za križanega" (1. Korinčanom 2:2). Vse znanje, ki ga je imel, vse poznavanje rimsko-grške in judovske kulture, odlično znanje orientalskih jezikov, vsa sposobnost in avtoriteta za apostola Pavla ni nobena vrednost v primerjavi z vrednostjo, ki jo je dobil v osebi Jezusa Kristusa. Doživel je tudi takšno čast, ki je ni od ljudi še nihče, da je bil vzet v tretje nebo in da je tam slišal neizrekljive besede, ki jih človeku ni dano govoriti (2. Korinčanom 12:2-4), razen v primeru: "Česar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo" (1. Korinčanom 2:9). Zaradi tega se ne želi hvaliti, rajši se vzdrži, da ne bi kdo mislil o njem več, kakor to, kar na njem vidi (2. Korinčanom 12:6). Nedvomno je, da je apostol Pavel eden od največjih osebnosti krščanstva, zgodovine, oseba, ki je zaradi božjih razodetij udarila temelje in pečate krščanstvu in zahodni kulturi, veri v absolutno resnico, ki osvobaja, veri v boljši svet, svet ljubezni, svobode in miru, ki je v Jezusu Kristusu. Evangelij odrešitve, ki je v Jezusu Kristusu, je ponesel v ves tedanji svet, svet rimskega kraljestva. Objavil je način trganja okov suženjstva grehu, egoizmu, krivici. Oznanja svobodo v Jezusu Kristusu vsem, ne glede na družbeni položaj, vero, narodnost, in jih vse poistoveti v enak položaj v odnosu do Boga. Boga imenuje za našega očeta. Verujoče pa za člane božje družine. Jezus Kristus je naš brat, tako smo vsi eno v Kristusu (Kološanom 3:11). Ljudem, ki tavajo in iščejo pot, ponuja pot modrosti, prinaša upanje, ki je v Jezusu Kristusu, upanje v večno, drugačno, pravično in boljše življenje. Svoje življenje je v polni veri podredil Bogu.

ZAKLJUČNA MISEL:

Svoje predavanje o apostolu Pavlu želim zaključiti z njegovimi besedami, ki so postale tudi moja last: "Kaj bomo torej rekli k vsemu temu? Če je Bog za nas, kdo bo zoper nas? On ni prizanesel lastnemu sinu temveč ga je dal za nas vse. Kako nam torej ne bo z njim podaril tudi vsega drugega? Kdo bo obtoževal božje izvoljence? Bog opravičuje! Kdo bo obsojal? Kristus Jezus, ki je umrl, še več, je vstal od mrtvih in sedi na božji desnici ter prosi za nas? Kdo nas bo ločil od ljubezni, s katero nas ljubi Kristus? Mar stiska ali nadloga, preganjanje ali lakota, nagota ali nevarnost ali meč? Prav kakor je pisano: Zaradi tebe nas ves dan pobijajo. Imajo nas za klavne ovce. Toda v vseh teh preizkušnjah zmagujemo po njem, ki nas je vzljubil. Zakaj prepričan sem: ne smrt ne življenje, ne angeli ne poveljarstva, ne sedanost ne prihodnost, ne oblastva ne visokost, ne globokost ne kakršnakoli druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni, s katero nas ljubi Bog v Jezusu Kristusi, našem Gospodu" (Rimljanom 8:31-39). To so tudi besede vseh drugih intelektualcev do današnjih dni, ki so doživeli zlom svojih temeljev življenja in sprejeli božjo modrost.

Literatura

Sveto pismo stare in nove zaveze. Ekumenska izdaja. Ljubljana: Svetopisemska družba Slovenije, 1994.